

GONAGASLAŠ GIELDA- JA
ODASMAHTTINDEPARTEMEANTA

Prop. 134 L

(2018–2019)

Proposišuvdna Stuorradiggái (láhkamearrádusevttohus)

Rivdadusat finnmárkkulágas
(rievdadusat Romssa ja Finnmárkku fylkkaid
ovttastahttima geažil)

Sisdoallu

1	Proposišuvnna váldosisdoallu	5	3.2.3	Finnmárkkuopmodaga badjebáhčaga juohkin	9
2	Proposišuvnna duogáš	5	3.2.4	Árvalusat stivralahtuid	
2.1	Regiovdnaodastus	5		válljenvuohkái	9
2.2	Finnmárkkuláhka	5	3.3	Departemeantta árvoštallamat ...	9
2.3	Gulaskuddan	6	3.3.1	Lága geográfalaš	
2.4	Konsultašuvnnat	7	3.3.2	doaibmaviidodaga ja nama birra ...	9
3	Rievdadusat finnmárkkulágas	8		Dan birra mat orgánat galget válljet lahtuid	
3.1	Gustojeaddji riekti ja gulaskuddanárvalusa evttohusat	8	3.3.3	Finnmárkkuopmodaga stivrii ja gozihanlávdegoddái	9
3.1.1	Lága geográfalaš doaibmaviidoga ja nama birra	8	3.3.4	Finnmárkkuopmodaga badjebáhčaga juohkima birra	10
3.1.2	Dan birra mat orgánaid galget válljet lahtuid Finnmarkkuopmodaga stivrii ja gozihanlávdegoddái.....	8	4	Evttohusa ekonomalaš ja hálddahaslaš váikkuhusat	11
3.1.3	Finnmárkkuopmodaga badjebáhčaga juohkin	8	5	Mearkkašumit láchkaevtohusa iešgudet mearrádusaide	11
3.2	Gulaskuddanásahusaid oainnut ...	8	Evttohus láchkii finnmárkkulága rievdadusaid birra	13	
3.2.1	Lága geográfalaš doaibmaviidoga ja nama birra	8			
3.2.2	Dan birra mat orgánaid galget válljet lahtuid Finnmarkkuopmodaga stivrii ja gozihanlávdegoddái.....	8			

GONAGASLAŠ GIELDA- JA
ODASMAHTTINDEPARTEMEANTA

Prop. 134 L

(2018–2019)

Proposišuvdna Stuorradiggái (láhramearrádusevttohus)

Rivdadusat finnmárkkulágas (rievdadusat Romssa ja Finnmárkku fylkkaid ovttahttima geažil)

*Giella- ja odasmahttindepartemeantta ráva 21. geassemánu 2019,
dohkkehuvvon Stáhtarádis seamma beaivvi.
(Solberg-ráddehus)*

1 Proposišuvvna váldosisdoallu

Giella- ja odasmahttindepartemeanta ovddida dán propošiuvvnnas rievdadusevttohusa finnmárkkuláhkii. Finnmárkkuláhka gusto Finnmárkku fylkka eatnamiid ja luondduvalljodagaid hálddašeapmái. Stuorradikki geassemánu 8. b. 2017 mannaš mearrádusa geažil regiovdnaođastusa birra galget Romssa ja Finnmárkku fylkkat ovttahttojuvvot ođđajagimánu 1. b. 2020 rájes. Ovttahttima geažil lea dárbu dahkat muhtun rievdadusaid heivehan dihtii finnmárkkulága ođđa fylkajuohkii.

Heiveheapmi lágas dárbbášuvvo dan hárrái mii guoská dasa manin galgá gohčodit lága geográfalaš doaimaviidodaga. Departemeanta evttoha rievdadit lága nu ahte das čujuhuvvo Finnmárkku geográfalaš guvlui, mii dál lea Finnmárkku fylka, vai doaimaguovlu šaddá seammá go dál. Bargamušat mat dálá lága vuodul gullet Finnmárkku fylkkadiggái (earret eará stivralah-tuid välljen Finnmárkkuopmodahkii, gozihanlávdegotti välljen ja Finnmárkkuopmodaga opmodatluobaheami dohkeheapmi dihto dilálašvuodain), evttohuvojit biddjojuvvot ođđa Romssa ja Finnmárkku fylkkasuohkana fylkkadiggái. Evttohuvon leat maid heiveheamit njuolggadusain das gii galgá sáhttit leat Finnmárkkuopmodaga vejolaš badjebáhcaga vuostáiváldi, jus stivra mearrida ahte dat galgá juhkkajojuvvot.

2 Proposišuvvna duogáš

2.1 Regiovdnaođastus

Ođđajagimánu 1. b. 2020 rájes leat mis oktanuppe- lot fylkka Norggas; logi fylkkagiella ja Oslo giella mas leat fylkkagielladalaš bargamušat. Go dálá ovcci fylkkas dál leat vuollel 200 000 ássi, de lassána jagi 2020 rájes uhcimus fylkka ássiidlohku 76 000 rájes 240 000 rádjai.

Go fylkkagiellat dál sturrot, de dat galget maid oazžut eanet váikkuhangaskaomiid ovddidit fylkkaid regionála dárbbuid ja vejolašvuodaid vuodul. Bargamušat ja váikkuhangaskaomit galget sirdojuvvot dakkár surggiin main fylkkagielladain lea jo ovddasvástádus ja gelbbolašvuolta.

Fylkkagiellat galget oazžut ođđa bargamušaid earret eará gelbbolašvuodas ja integre- remis, álbmotdearvvašvuodas, dálkkádagas ja bir- rasis, ealáhusovddideamis ja eanadoalus, dutka- mis, johtalusas, plánemis ja kultuvrras. Dát leat dehálaš suorggit fylkkaid servodatovddideapmái ja bargamušat maid fylkkagielladain leat buorit vejolašvuodát čoavdit.

2.2 Finnmárkkuláhka

Proposišuvvna ovddida Giella- ja odasmahttinde- partemeanta finnmárkkulága mearrádusaid ovd- dasvástideaddjin Finnmárkkuopmodaga hárrái.

Proposišuvdna ovddiduvvo ovttasráđiid Justiisa- ja gearggusvuodadepartemeanttain mas nammalasii lea ovddasvástádus finnmárkkulágas.

Lága ulbmil lea láchit diliid nu, ahte Finnmárkku fylkka eatnamat ja luondduvalljodagat hálddašuvvojit dássedis ja ekologalaččat suvdinnávccalaš vuogi mielde fylkka ássiide buorrin ja earenoamážit sámi kultuvrii, boazodollui, meahcásteapmái, ealáhusdoaimmaheapmái ja servodatellimii vuodusin.

2.3 Gulaskuddan

Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta sáddii juovlamánu 4. b. 2018 gulaskuddanevttohusa rievdadusaid birra finnmárkkuláhkii. Ášši sáddejuvvui čuovvovaš gulaskuddanáshusaide gulaskuddanáigemiin njukčamánu 4. b. 2019:

Departemeanttat

Sámediggi

Finnmárkku fylkkagielda
Romssa fylkkasuohkan

Finnmárkku fylkkamánni
Romssa fylkkamánni

Áltta suohkan
Báhccavuona suohkan
Bearddu suohkan
Birggi suohkan
Bearalvági gielda
Báhavuona gielda
Divrráid suohkan
Gáŋgaviikka gielda
Rivttága suohkan
Hámmárfeastta suohkan
Hársttága suohkan
Ákŋoluovtta suohkan
Ivvárstáđiid suohkan
Karášjoga gielda
Gálssa suohkan
Guovdageainnu suohkan
Giehtavuona suohkan
Návuona suohkan
Gáivuona suohkan
Loabága suohkan
Davvesiidda gielda
Leaŋgaviikka suohkan
Láhpi suohkan
Ivgu suohkan
Málatvuomi suohkan
Muosága gielda

Unjárgga gielda
Davvenjárgga gielda
Ráissa suohkan
Porsáŋggu gielda
Siellaga suohkan
Skiervvá suohkan
Skániid suohkan
Omasvuona suohkan
Ráisavuona suohkan
Mátta-Várjjaga gielda
Deanu gielda
Doaskku suohkan
Ránáidsullo suohkan
Romssa suohkan
Čáhcesullo gielda
Várggáid gielda

Finnmark bonde- og småbrukarlag
Finnmark bondelag
Finnmárkuopmodat
Fiskarlaget nord
Landsorganisasjonen i Norge/Norgga Riikaorganisašuvdna
Norges jeger- og fiskerforbund Finnmark
Norges jeger- og fiskerforbund Troms
Norgga boazosápmelaččaid riikkasearvi
Norgga sámiid riikkasearvi
Næringslivets hovedorganisasjon/Ealáhusaid váldoorganusašuvdna
Troms bonde- og småbrukarlag
Troms bondelag
UiT Norgga árkatalaš universitehta

Dát ásahusat bukte mearkkašumiid gulaskuddannotáhtii:

Sámediggi

Finnmárkku fylkkagielda
Romssa fylkkasuohkan

Deanu gielda
Karášjoga gielda
Guovdageainnu suohkan
Porsáŋggu gielda
Čáhcesullo gielda

Etnisk og demokratisk likeverd (EDL)
Finnmarkseiendommen/Finnmárkuopmodat
For Finnmark
Norske Kveners Forbund - Ruijan Kveeniliitto
Norgga Sámiid Riikkasearvi
Steinar N. Christensen
Stig Harby
Nuorta-Finnmárkku regiovdnaráđđi

2.4 Konsultašuvnnat

Go departemeanta árvvoštallá rievdadit finnmárkkulága, de lea departemeanttas geatnegasvuohta konsulteret Sámedikkiin. Departemeantta árvvoštallama mielde leat čadahuvvon konsultašuvnnat dan šiehtadusa vuodul mii gusto stáhta eiseválddiid ja Sámedikki gaskasaš konsultašuvdnaprosedyraide. Departemeanta lea válljen siskildahttit Finnmárkku fylkkagiella áššái seamma láhkai go Sámedikki. Guokte konsultašudnačoahkkima dollojuvvojedje sihke Sámedikkiin ja Finnmárkku fylkkagielladain, main maŋimus čoahkkin lei oktasaščoahkkin. Konsultašuvdnabealit leat lonohallan dokumeanttaid gaskaneaset. Ovttamielalašvuohta lánkaevttohusa birra ii juksujuvvon.

Sámediggi lea konsultašuvnnain ovdandoallan iežas vuolggasadjin ahte Sámediggi ii háliit ahte Romssa ja Finnmárkku fylkkat galget ovttahttojuvot. Sámedikki oainnu mielde láivuda ovttahttin Finnmárkkuopmodaga vejolašvuođa doaimmahit buori ja ollislaš resursa- ja areálahálddašemi, ja dagaha negatiiva váikkuhusaid Finnmárkku ássiide. Sámedikki árvvoštallama mielde sáhtášii geahpedit negatiiva váikkuhusaid go atášii Sámediggái ja odđa fylkkagildii friijavuoda ieža válljet mo sii galget nammadit stivralahtuid, nappo ahte lága gáibádus gorreválgga birra ja válljen dievasčoahkkimis berre luohpahuvo. Ággan čujuha Sámediggi prinsihppii sámiid vuoigatvuoda birra iešmearrideapmái siskkáldas áššiin, Sámedikki bealis, ja odđa fylkkagiella bealis prinsihppii gielladalaš ja fylkkagielladalaš iešstivrema birra.

Finnmárkku fylkkagiella ii dorjon Sámedikki evttohusa, fylkkadikki stivralahtuid nammadeami oktavuodas. Fylkkagiella doarjui dattetge dan ahte Sámedikki stivralahtuid berrešii sáhttit nammadit Sámedikki evttohusa vuodul.

Finnmárkku fylkkagiella lea konsultašuvnnain vuosttaldan departemeantta evttohusa ahte odđa fylkkadiggi galgá válljet stivralahtuid, várrelahtuid ja gozihanlávdegotti Finnmárkkuopmodahkii, ja oazzut sirdojuvot accesis eará bargamušaid mat dál gullet Finnmárkku fylkkadiggái. Finnmárkku fylkkagiella árvvoštallan lea ahte odđa fylkkadiggi ii leat Finnmárkku ássiid ovdasteaddji, ja oavvilda ahte dat rihkku Finnmárkkulága áigumuša bidjat bargamušaid Romssa ja Finnmárkku fylkkadiggái, nu mo departemeanta evttoha. Finnmárkku fylkkagiella čujuha dasa ahte odđa fylkkadikki leat vuosttažettiin válljen Romssa fylkka ássit, geaidda eai guoskka Finnmárkkulága eanaeaiggátstáhtus ja vuoigatvuodát.

Fylkkagiella lea evttohan eará molssaevttuid dasa mo galgá válljet olbmuid Finnmárkkuopmodaga luohhtámušdoaimmaide, ja daidda eará bargamušaide mat dál gullet Finnmárkku fylkkagildii. Vuosttažettiin evttoha Finnmárkku fylkkagiella sierra váлгаorgána dahje ovdastusgotti, maid Finnmárkku giellat leat válljen lagat njuolggadusaid vuodul. Nuppádassii evttoha fylka ahte stivralahtuid galgá Romssa ja Finnmárkku odđa fylkkadikki «Finnmárkkubeaŋka» válljet ja doaimmahit daid eará bargamušaid, nappo dan odđa fylkkadikki áirasat geain lea ássančujuhus Finnmárkkus.

Sámediggi ii dorjon fylkkagiella evttohusa ahte galgá leat sierra váлгаorgána dahje ovdastusgoddi, muhto doarjui ahte lagabut čielgga-duvvo dat vejolašvuohta ahte «Finnmárkkubeaŋka» sáhtta leat orgána mii fuolaha daid bargamušaid maid Finnmárkku fylkkadiggi dál doaimmaha.

Sihke Sámediggi ja Finnmárkku fylkkagiella oavvildedje ahte departemeantta gulaskuddanvuoddu ii doarvái bures lean guorahallan váikkuhusaid ja guovdilis molssaevttuid, ja ahte gulaskuddanvuoddu danne ii addán vejolašvuođa duohta konsultašuvnnaide gávdnan dihtii dakkár čovdosiid mat fuolahit eanet beroštusaid. Ii ge Sámedikki ii ge Finnmárkku fylkkagiella mielas ovdidan departemeanta makkárge ákkaid manne evttohuvvon molssaektosaš stivranammadanvuogiid ii sáhte árvvoštallat. Sámediggi ja Finnmárkku fylkkagiella ovdandolle ahte go sii eai dovdan departemeantta árvvoštallamiid, de ii lean vejolaš čadahit duohta konsultašuvnna, ja ahte danne ii lean vejolaš juksat ovttamielalašvuođa áššis.

Sámediggi háliidii ahte propositšuvnnas galgai dieđihuvvot ahte galgá čadahuvvot vuđolaš árvvoštallan dainna áigumušain vai lea vejolaš rievdadit finnmárkkulága mearrádusaid Finnmárkkuopmodaga stivranammadeami jed. oktavuodas. Finnmárkku fylkkagiella oavvildii ahte seamma láhkai berre vuđolaččat árvvoštallat daid evttohusaid maid fylkkagiella lei árvalan. Sámediggi ja Finnmárkku fylkkagiella bivde dasa vástádusa departemeanttas. Departemeanta ii gávnahan sáhttit gieđahallat evttohusaid, go dat fátmastit eanet go dan mii lea dárbu fylkkaovttastahttíma geažil. Departemeanta čujuhii muđui dasa ahte Sámedikkis lea alddis vejolašvuohta váldit ovdan iežas evttohusa dábalaš gulahallamis departemeanttain.

Vuolleleappos boahtá ovdan mo departemeanta árvvoštallá namuhuvvon evttohusaid, geahča čuoggá 3.3.2.

3 Rievdadusat finnmárkkulágas

Rievdadusat mat evttohuvojit dán propo-
sišuvnnas dahkkojuvojit Romssa ja Finnmárkku
fylkkaid ovttastahttíma geažil. Fylkkastruktuorra
rievdadusat gáibidit heiveami lágas das mo galgá
almmuhit lága geográfalaš doaibmaviidodaga, das
mo galgá välljet Finnmárkkuopmodaga stivralah-
tuid ja gozihanlávdegotti, ja vel das gii sáhtta leat
Finnmárkkuopmodaga vejolaš badjebáhaga
vuostáiváldi, jus stivra mearrida ahte dat galgá
juhkkojuvvot.

3.1 Gustojeaddji riekti ja gulaskuddanárvalusa evttohusat

3.1.1 Lága geográfalaš doaibmaviidoga ja nama birra

Lágas lea mángga sajis čujuvhuvvon Finnmárkku
fylkii. Departemeanta evttohii gulaskuddanárvalu-
sas rievdadit láhkateavstta čujuhettiin geográfalaš
guvlui Finnmárkku, dan sajis go Finnmárkku fyl-
kii. Dalle vástidivččii geográfalaš guovlu Finn-
márku dan guovllu mii dál lea Finnmárkku fylka.

Dála láhkateavsttas čujuhuvvo maiddá Finnmárkku
fylkkadiggái, Finnmárkku fylkkagildii ja
Finnmárkku fylkkamánái. Dat rievdaduvvo
orgánaid odđa namaid vuodul.

Mii guoská ulbmilparagrafii, de evttohuvvui
gulaskuddanárvalusas rievdadit sátnehámi nu
ahte dat gusto «Finnmárkku» dan sajis go «Finn-
márkku fylkii», ja ahte eatnamat ja luondduvalljo-
dagat hálddašuvvojit «dássedis ja ekologalaččat
suvdinávccalaš vuogi mielde ássiide buorrin».

3.1.2 Dan birra mat orgánaid galget välljet lahtuid Finnmárkkuopmodaga stivrii ja gozihanlávdegoddái

Finnmárkkulága § 7 mudde dan mo Finnmárkku-
opmodaga stivralahtut galget välljejuvvot. Dála
mearrádusaid vuodul vällje sihke Sámediggi ja
Finnmárkku fylkkadiggi golbma lahtu, oktan juoh-
kehačča persovnnalaš várrelahtuin. Buohkat gal-
get ássat Finnmárkkus. Gulaskuddanárvalusas
evttohuvvui ahte golbma lahtu, oktan juohkehačča
persovnnalaš várrelahtuin, galgá odđa Romssa ja
Finnmárkku fylkkadiggi välljet. Evttohus
mearkkaša rievdamana dáinna lágiin ahte Romssa
fylkkadiggepolitihkkárat leat mielde mearrideamen
geat dat galget stivret Finnmárkkuopmo-
daga. Seammás lea evttohusa áigumuš, nu mo dál
ge, ahte lahtut ja várrelahtut galget ássat dan
guovllus mii ovdal lei Finnmárkku fylka.

§ 16 mudde dan mo gozihanlávdegotti lahtut
välljejuvojit. Gulaskuddanárvalusa áigumuš lea
ahte odđa fylkkadiggi vällje ovtta lahtu gozihanláv-
degoddái, oktan persovnnalaš várrelahtuin.

3.1.3 Finnmárkkuopmodaga badjebáhaga juohkin

Lága 15. paragrafas lea dakkár mearrádus ahte
Finnmárkkuopmodaga stivra sáhtta mearridit
ahte vejolaš badjebáza sáhtta juhkkajuovvot Finn-
márkku fylkkagildii, Sámediggái dahje álbmogii
ávkkálaš ulbmiliidda fylkka ássiide buorrin. Gulas-
kuddanárvalusas evttohuvvui ahte odđa fylkkagi-
elda galgá sáhttit oazžut badjebáhaga jus stivra
dan mearrida. Departemeanta evttoha ahte badje-
báhaga juohkinortnet gáržžiduvvo, nu ahte vejo-
laš juolludeamat fylkkagildii galget boahit buorrin
sidjiide geat ássat dan guovllus mii dál lea Finn-
márkku fylka. Sámedikki bealis ii leat leamaš
seamma gáržžádus, ii ge departemeanta evtto
dakkár gáržžideami gulaskuddanárvalusas.

3.2 Gulaskuddanáshusaid oainnut

3.2.1 Lága geográfalaš doaibmaviidoga ja nama birra

Ii okta ge gulaskuddaásahusain leat ovddidan
vuosteákkaid dan oassái evttohusas mii guoská
dasa mo lága geográfalaš doaibmaviidodat galgá
almmuhuvvot. Finnmárkku fylkkagielda oaiivilda
ahte evttohus váikkuha dasa ahte lága geográfalaš
doaibmaviidodat ii áddejuvvo boastut.

Finnmárkku fylkkagielda ja Čáhcesullo gielda
árvaledje ahte ulbmilparagrafas berre deattuhuv-
vot ahte lámka lea oaiivilduvvon ovdun *Finn-
márkku* ássiide.

3.2.2 Dan birra mat orgánaid galget välljet lahtuid Finnmárkkuopmodaga stivrii ja gozihanlávdegoddái

Mánja gulaskuddaásahusa leat moaitán gulaskud-
danárvalusa evttohusa dán áššis. Finnmárkkuop-
modat oaiivilda ahte dát čoavddus rihkku dan prin-
sihpa ahte finnmárkolaččain galgá leat eaiggá-
duššanváldi, ja ahte odđa fylkkadikki eanetlogus
sáhttet leat beroštusat mat leat vuostalagaid Finn-
márkku álbmoga beroštusaiguin. Finnmárkku fyl-
kkagielda čujuha dasa ahte dakkár čoavddus
rihkošii finnmárkkulága áigumuša, ja ahte odđa
fylkkadikkis leat eanaš álbmotválljen áirasat
Romssa fylkkas eret. Finnmárkku fylkkagieldda
árvoštallama vuodul sáhtta dakkár čoavddus

njuolvudit luohttámuša fylkkadiggái ja Finnmárkkuopmodaga stivrii. Finnmárkku fylkkagiella doarju dan evttohusa ahte stivralahtut galget ássat Finnmárkkus, muhto oaivvilda ahte dat ii leat doarvái čoavdit daid váttisvuodaid maid fylkkagiella oaidná šaddat go bargamušat biddjojuvvojit oktasá fylkkadiggái. Finnmárkku fylkkagiella lea čiekŋudan iežas oainnuid konsultašuvdnačoahkkin departemeanttain, gč. čuoggá 2.4, bajábealde.

Deanu giella moaitá maid dan ahte áigumuš lea luohttámušdoaimmaide olbmuid välljema bidjat odđa fylkkadiggái. Earret eará čujuhuvvo finnmárkkulága ovdabargguide, main árvoštallo ahte jus fylkkagiella jávká, de sáhtta vejolaš čoavddus leat ahte fylkka sátnejodiheaddjit välljejit lahtuid oktasá čoahkkimis. Porsáŋgu giella ja Guovdageainnu suohkan moitet maiddá evttohusa, ja háliidit baicce ásahtit ovdastusgotti mii vuolgá boares Finnmárkku fylkka gielddain.

Nuorta-Finnmárkku regiovdnaráđđi oaivvilda ahte Finnmárkkuopmodat lea strategalaččat dehálaš Finnmárku gielddaid servodatovddideapmái. Danne fertejit finnmárkolaččat ain ollásit stivret Finnmárkkuopmodaga. Sii rávvejit ásahtit ovdastusgotti mii nammaduvvo gielddaid ássiidlogu vuodul.

Romssa fylkkasuohkanis eai leat vuosteákkat gulaskuddanárvalusa evttohusii.

3.2.3 *Finnmárkkuopmodaga badjebáhcaga juohkin*

Finnmárkku fylkkagiella oaivvildii gulaskuddanvuorus ahte Romssa ja Finnmárkku fylkkagiella ii sáhte leat badjebáhcaga vejolaš vuostáiváldi, danne orgána ii adnojuvvo ovdasteaddjin Finnmárkku álbmoga beroštusaide dán oktavuodas. Fylkkagiella oaivvildii ahte dat čoavddus mii guorrasa buoremusat lága ulbmili, lea ahte vejolaš badjebáza geavahuvvo doaimbajuide dálá Finnmárkku fylkkas. Sámediggi čállá gulaskuddancealkámušastis ahte jus fylkkagiella lea badjebáhcaga vuostáiváldi, de fertejit ruđat bohtit Finnmárkku ássiide buorrin. Guovdageainnu suohkan oaivvildii ahte badjebáza galgá bohtit Finnmárkku gielddaide buorrin. Norges Jeger- og fiskerforbund Finnmark evttohii gulaskuddamis ásahtit foandda mii stivrejuvvo Finnmárkkus, mas dat olbmot geat hálddašit foandda ássat Finnmárkkus, juhket ruđaid Finnmárkku álbmogii buorrin.

3.2.4 *Árvalusat stivralahtuid välljenvuohkái*

Gulaskuddanreivves rahppojuvvui, Sámedikki árvalusa vuodul, vejolašvuhta dasa ahte gulas-

kuddanásuohkanis sáhtášedje ovddidit vejolaš árvalusaid Finnmárkkuopmodaga stivra- ja várrelahtuid välljenvuohkái. Dálá § 7 vuodul galget fylkkadiggái ja Sámedikki dievasčoahkkin čadahit válgga, ja § 8 vuodul galgá válgga čadahuvvot gorreválgan go uhcimusat okta orgánalahttu dan gáibida.

Gulaskuddanvuorus leat Guovdageainnu suohkan ja Porsáŋgu giella jearran lea go gorreválganjuolggadus ulbmillaš. Sii leat evttohan baicce diktit Sámedikki mearridit sierra eavttuid stivralahtuid välljemii.

Sámediggi háliida maid rievdadit finnmárkkulága § 8, nu ahte Sámediggi ieš sáhtta välljet vuogi. Sámediggi čujuha dasa ahte dat soabašii buorebut sámi álbmoga iešmearridanvuogatuhtii ja Sámedikki iehčanas dillái ja váldái, jus Sámediggi ieš mearrida iežas bargoortnega. Sámediggi evttoha maiddá sihkkut § 7 gáibádusa ahte válgga galgá čadahuvvot dievasčoahkkimis, vai dievasčoahkkin ieš beassá välljet fápmudit doaimma Sámediggeráđđái dahje eará orgánii, gč. maiddá konsultašuvnnaid máinnašumi čuoggás 2.4, bajábealde.

3.3 Departemeantta árvoštallamat

3.3.1 *Lága geográfalaš doaimbaviidodaga ja nama birra*

Departemeanta doalaha válđoáššis evttohusa mii lea gulaskuddanevttohusas. Ulbmilparagráfa hárrái ja dan hárrái gean lánka galgá fuolahit, árvala departemeanta aiddostahttit ahte lánka lea oaivvilduvvon fuolahit Finnmárkku ássiid Finnmárkku fylkkagieldda evttohusa mielde. Áigumuš ii leat leamaš daid olbmuid logu viiddidit geat galget fuolahuvvot lága vuodul, ja Finnmárkku fylkkagieldda evttohus dahká dan čielgasabbon.

3.3.2 *Dan birra mat orgánat galget välljet lahtuid Finnmárkkuopmodaga stivrii ja gozihanlávdegoddái*

Departemeanta evttohii gulaskuddannotáhtas bidjat odđa fylkkadiggái bargamuššan välljet lahtuid Finnmárkkuopmodaga stivrii ja gozihanlávdegoddái. Mánja gulaskuddanásuohkasa háliidit ahte ásuohkan ovdamearkka dihtii ráđđi dahje Finnmárkku gielddaid ovdastusgoddi.

Departemeantta árvoštallama mielde lea ulmilleamos geavahit dálá struktuvrraid ii ge ásahtit sierra vuogádaga dakkár välljenorgánain mas lea dušše doaimbamuššan nammadit lahtuid Finnmárkkuopmodaga stivrii ja gozihanlávdegoddái, ja vejolaččat eará doaimbamušaid mat odne gullet

finnmárkkulága vuodul Finnmárkku fylkkadiggái. Jus dakkár čoavddus válljejuvvošii, de leat ollu čuoimmat maidda lea dárbu gávdnat sierra čovdosiid, earret eará mo váлгаorgána jienasteapmi galgá čadahuvvot, galgá go ovddeš Finnmárkku juohke gielddas leat okta jienastat, vai galget go jienastagat mearriduvvot ássiid logu vuodul vai eanaviidodaga vuodul. Odđa orgána gáibida maiddá čovdosiid hálddašeapmái ja ruhtadeapmái. Departemeantta árvvoštallama mielde šaddá dát divraseabbon ja eambo byrokráhtalažžan go bidjat bargamuša odđa fylkkagildii. Dasto sáhtta dakkár odđa orgána ásaheapmi šaddat eahepečielgas dan hárrái mo galgá leat vejolaš doalahit stivralahtuid ovddasvástideaddjin dábalaš válggaid gaskkas. Odne sáhtta Sámediggi ja fylkkadiggi lihccut ja válljet odđa stivralahtuid vaikke goas. Sierra váлгаorgána čoahkkana hárvvit ja dasa lea váddásat doallat Finnmárkkuopmodaga stivralahtuid ovddasvástideaddjin seamma bures. Viidáseappot sáhtta gielddavuđot váлгаorgána válljen dagahit ahte iešguđet gielddajovkkut geavadis válljejit «iežaset» stivralahtu, ja dat fas sáhtta dagahit unohis čatnasemiid sidjiide geat leat válljejuvvon. Departemeanta háliida dás čujuhit dasa ahte jámma bohciidit dáhpáhusat main gielddas ja Finnmárkkuopmodagas leat vuostálaš beroštumit.

Ráddádallamiin Finnmárkku fylkkagielddain evttohuvvui, nu go lea namahuvvovon čuoggás 2.4, maiddá ahte stivralahtuid válljen sáhtta biddjojuvot fylkkadiggeáirasiidda geain lea ássančujuhus Finnmárkkus, nu gohčoduvvovon «Finnmárkkubeŋkii». Ii dán ge čovdosa árvvoštala departemeanta buorin čoavddusin. Odđajagimánu 1. b. 2020 rájes šaddá odđa fylka oktan válgabiiren. Man galle áirasa iešguđet listtut ožžot Finnmárkkus, sáhttet molsašuddat, ja dát molssaeaktu addá sahte ovddu daidda listtuide main leat eanet áirasat Finnmárkkus. Dasto sáhttet áirasiin geat ássat Finnmárkkus, leat várreáirasat geat ássat Romssa fylkkas, ja nuppe láhkai, nu ahte «Finnmárkkubeŋkka» čoahkkádus sáhtta rievdat fylkkadiggečoahkkaneamis fylkkadiggečoahkkaneapmái, ja dat sáhtta váikkuhit sahtedohko.

Departemeanta ain árvvoštallá buoremussan ahte bargamuš válljet stivralahtuid berre biddjojuvot odđa fylkkadiggái. Go Sámediggi odne vállje lahtuid Finnmárkkuopmodaga stivrui, de dan dahká dievasčoahkkina, mas maid leat áirasat Finnmárkku olggobealde. Departemeantta árvvoštallama mielde dat lea geavatalaš čoavddus mii doaimá bures stivrra eará lahtuide ge. Departemeanta árvvoštallá maid ášši nu ahte dat gáibádus ahte lahtut galget ássat Finnmárkkus, lea mielde čatnamin stivrema Finnmárkku álbmogii.

Departemeantta árvvoštallama mielde dorjot buorit ákkat dan ahte stivralahtuid nammadanmodealla berre leat ovttalágan daidda stivralahtuide geaid Sámediggi lea válljen go sidjiide geaid fylkkadiggi lea válljen. Viehka muddui gustojit seamma vuhtiiváldimat, ja visogovalaš vuogádaga ovdu dadjá ahte válljenmodeallat berrejit leat ovttaláganat. Váttis lea oaidnit ahte doarvái nana ákkat leat ásahtit modeallaid mat eai leat ovttaláganat.

Departemeanta lea dárkon Finnmárkku fylkkadikki vuorjašumi das lea go odđa fylkkadikkis doarvái legitimatehta, muhto das ii leat dakkár fuolastuvvan. Departemeanta bidjá vuodđun ahte odđa fylkkadikkis lea buorre vuodđu bures čoavdit bargamuša mii gullá stivralahtuid válljemii ja gozihanlávdegotti lahtuid válljemii. Stivralahtuid nammadeapmi lea dakkár doaimamuš maid fylkkadiggi álbmotválljen orgánan áibbas bures dohkke čoavdit.

Departemeanta árvvoštallá seamma láhkai eará bargamušaid hárrái mat dálá lága vuodul leat biddjojuvvon Finnmárkku fylkkadiggái, ovdamearkka dihtii miehtan eatnama luobaheami hárrái dihto dáhpáhusain, lága § 10, guđat laddasa njuolggadusaid vuodul.

3.3.3 *Finnmárkkuopmodaga badjebáhcaga juohkima birra*

Departemeanta doalaha čovdosa mii skovvejuvui gulaskuddanevttohusas. Láhka galgá fuolahit Finnmárkku ássiid. Jus badjebáza juhkkajuovvo odđa fylkkagildii dahje álbmogii ávkkálaš ulbmiliidda, de lea aiddostahttojuvvon ahte ruđat galget boahit Finnmárkku ássiide buorin. Ruđat eai galgga geavahuvvot ulbmiliidda mat leat olles odđa fylkka ássiid várás.

3.3.4 *Finnmárkkuopmodaga stivralahtuid válljenvuogi birra*

Sámediggi, ja muhtun eará gulaskuddanásahtus, leat gulaskuddamis evttohan nuppástuhttit lága § 7 ja § 8, nu ahte Sámediggi beassá ieš válljet mo Sámedikki stivralahtut galget nammaduvvot. Árvalus miellddisbukta ahte gáibádusat gorreválgga birra ja válljema birra dievasčoahkkimis sihkkujuvvojit lágas.

Departemeanta ii sáhte oaidnit ahte evttohusii lea dárbu fylkkaid ovttahttima geažil. Sámediggi lea jo váldán ovdan dan ovdal, ja Sámedikki ákkasteapmi hui unnán čatnasa ovttahttimii. Evttohusa sullasaččat rievdatit fylkkagieldda stivralahtuid válljema ii doarjjo Finnmárkku fyl-

kkagielda, ii ge evttohus leat čielggaduvvon dahje leat leamaš dábalaš gulaskuddamis. Uno has lea jus stivralahtuid válljenmodealla galgá nupástuhttojuvvot dušše Sámedikki dihtii. Departemeantta oainnu vuodul berre vuolggasa-jis dan lassin leat várrugasvuolta čadahit rievda-dusaid Fnmárkkulágas, mii lei govda ja hear-kes kompromissa boadus, mii sohppojuvvui jagi 2005. Departemeantta oavil lea ahte ii berre vii-dáseappot maidege bargt Sámedikki árvalusain dán oktavuodas.

4 Evttohusa ekonomalaš ja hálddahaslaš váikkuhusat

Departemeantta árvoštallama mielde eai dagat dán proposišuvnna rievadanevttohusat mearkkašahti ekonomalaš dahje hálddahaslaš váikkuhusaid. Evttohusas boahťa ovdan ahte ovd-dasvástádus das man vuogi mielde stivralahtut, várrelahtut ja gozihanlávdegoddi válljejuvvojit, biddjojuvvo dálá organisašuvdnastruktuvrii. Gokko Finnmárkku fylkkadikkis leat leamaš bar-gamušat lága vuodul, lea proposišuvnnas evtto-huvvon bidjat bargamušaid odđa olles Romssa ja Finnmárkku fylkkagildii.

5 Mearkkašumit láchkaevttohusa iešguđet mearrádusaide

§:i 1, § 22 vuosttaš lađđasii, § 23 vuosttaš lađđasii, § 25 nuppi lađđasii ja § 29 nuppi lađđasii

Evttohuvo rievdadit mearrádusaid doahpaga Finnmárkku fylka geavaheami čájehan dihtii geo-gráfalaš guovllu Finnmárku. Evttohus mearkkaša ahte lága ortnet válđoáššis jotkojuvvo go Romssa fylka ja Finnmárku fylka ovttahttojuvvojit. Lága geografálaš doaibmaguovlu bisuhuvvo seam-malágánin go dat ovdal ge lei.

Lága namma rievdaduvvo seamma láchkai. Lága oanehis namma rievdaduvvo nu ahte dat čál-lojuvvo stuorra bustávain, Giellaráđi rávvagiid mielde.

§:i 2

Vuosttaš lađđasii lea lasihuvvon dakkár aid-dostahttin ahte Finnmárku galgá áddejuvvo dan guovlun mii lei Finnmárku fylka suoidnemánu 1. b. 2006, go lága eanaš oassi biddjojuvvui fápmui, ja Finnmárkuopmodat válđdii badjelasas Stats-skoga opmodagaid Finnmárkkus. Dat leat Áltta,

Bearalvági, Báhcavuona, Gáŋgaviikka, Ákŋo-luovtta, Hámmárfeastta, Guovdageainnu, Kárašjoga, Fálesnuori, Gilevuona, Davvesiidda, Láhpi, Muosáha, Unjárgga, Davvenjárgga, Porsáŋggu – Porsanki, Máttá-Várjjaga, Deanu, Čáhcesullo ja Várggáid gielddat/suohkanat.

§ 7 nuppi lađđasii, § 7 guđat lađđasii, § 10 goalmmát lađđasii, § 10 guđat lađđasii, § 16 vuosttaš lađđasii, § 16 viđat lađđasii ja § 31 nuppi lađđasii

Dála lágas leat muhtun bargamušat ja doaimmat čadnojuvvon Finnmárkku fylkkadiggái. Evttohus mearkkaša ahte dat biddjojuvvojit odđa fylkka-diggái. Dat mearkkaša earret eará ahte odđa fyl-kkadiggi galgá, dihto diliin, dohkkehit Finnmár-kuopmodaga stivrimearrádusaid eanaluoba-heami birra, nu go lea válđdahuvo §10, guđat lađđasii. Rievdadusat dagahit rievdadusa otná dili ektui.

§ 7 nuppi lađđasa hárrái dat mearkkaša ahte olles odđa fylkkadiggi lea mielde válljemin ovd-dasteddjiid Finnmárkuopmodaga stivrii. Dat mearkkaša dan ge ahte ovddeš Romssa fylkka áirasat šaddet leat mielde mearrideamen geat gal-get leat Finnmárkuopmodaga stivrras. Stivralah-tut galget ain ássat Finnmárkkus.

Evttohus mearkkaša dan ge ahte odđa fylkka-diggi oazžu bargamuššan nammadit ovttá lahtu gozihanlávdegodđái, gč. § 16 vuosttaš lađđasa. Nuppi guokte lahtu nammadit Sámediggi ja Gona-gas (Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta cuoŋománu 8. b. 2011 mannosáš gonagaslaš reso-lušuvnna nr. 387 vuodul). Dasto galgá gozihanláv-degoddi sáddet iežas raportta odđa fylkkadiggái, gč. § 16 viđat lađđasa.

§:i 15

Finnmárkuopmodaga doaimma ulbmil ii leat doaibmat badjebáhcaiin, muhto jus dat dáhpá-huvvá, de sáhtta stivra mearridit juohkit doaimma olles badjebáhcaiga dahje badjebáhcaiga ossiid. Ovddeš mearrádusa vuodul lei badjebáza sáhttit mannat fylkkagildii, Sámediggái dahje álbmogii ávkkálaš ulbmiliidda mat bohtet fylkka ássiide buorrin. Láhkarievdadus mearkkaša ahte Romssa ja Finnmárku fylkkagielda sáhtta válđdit vuostá vejolaš badjebáhcaiga, jus Finnmárkuopmodaga stivra dan mearrida. Jus fylkkagielda lea badjebáh-caga vuostáiváldi, de lea čielga gáibádus ahte ruđat galget boahťit geografálaš guovllu Finn-márku ássiide buorrin. Stivra dat mearrida galgá go badjebáza juhkojuvvo, ja gii dahje geat ruđaid galget vuostáiváldit.

§ 18 nuppi ladđasii ja § 46 vuosttaš ladđasii

Evttohus sisttisoallá ahte odđa fylkkamánneámmát šaddá váiddaorgánan go gáibádus geahčadit Finnmárkkuopmodaga áššebáhpáriid biehttaluvvo, gč. § 18 nuppi ladđasa, ja Finnmárkku-kommišuvnna áššebáhpáriid, gč. § 46 vuosttaš ladđasa. Romssa ja Finnmárkku odđa fylkkamánneámmát lea jo ásahuvvon, odđajagimáu 1. b. 2019 rájes, ja láhkamearrádusa rievdadeapmi heivehuvvo dasa.

Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta

r á v v e :

Ahte Gonagaslaš Majestehta dohkkeha ja čállá vuollái ovddiduvvon proposišuvdnaevttohusa Stuorradiggái finnmárkkulága rievdadusaid birra.

Mii HARALD, Norgga Gonagas,

n a n n e :

Stuorradiggi gohččojuvvo mearridit rievdadusaid finnmárkkulágas mielddustuvvon evttohusa vuodul.

Evttohus

láhki finnmárkkulága rievdadusaid birra

I

Láhkii geassemánu 17. b. 2005 nr. 85 riektediliid ja eatnamiid ja luondduvalljodagaid hálddašeami birra Finnmárkku fylkkas dahkkojuvvojit čuovvovaš rievdadusat:

Lága namma galgá čuodjat ná:

Láhka riektediliid ja eatnamiid ja luondduvalljodagaid hálddašeami birra *Finnmárkkus (Finnmárkkuláhka)*

Čuovvovaš mearrádusain galgá dajaldat «Finnmárkku fylka» rievdaduvvot «*Finnmárkun*»: § 22 vuosttaš laddasis, § 23 vuosttaš laddasis ja § 29 nuppi laddasis.

Čuovvovaš mearrádusain galgá dajaldat «Finnmárkku fylkkadiggi» rievdaduvvot «*Romssa ja Finnmárkku fylkkadiggin*»: § 7 nuppi laddasis, § 7 guđat laddasis, § 10 goalmmát laddasis, § 10 guđat laddasis, § 16 vuosttaš laddasis, § 16 viđat laddasis ja § 31 nuppi laddasis.

Čuovvovaš mearrádusain galgá dajaldat «Finnmárkku fylkkamánni» rievdaduvvot «*Romssa ja Finnmárkku fylkkamánnin*»: § 18 nuppi laddasis ja § 46 vuosttaš laddasis.

§ 1 vuosttaš lađas galgá čuodjat ná:

Lága ulbmil lea lágideat dilliid nu, ahte eatnamat ja luondduvalljodagat *Finnmárkkus* hálddašuvvojit dássidis ja ekologalaččat suvdinnávccalaš vuogi

mielde *Finnmárkku ássiide* buorrin ja earenoamážit sámi kultuvrii, boazodollui, meahcásteapmái, ealáhusdoaimmaheapmái ja servodateallimii vuodusin.

§ 2 vuosttaš lađas galgá čuodjat ná:

Láhka gusto gittaopmodagaide ja čázadagaide oktan luondduvalljodagaiguin *Finnmárkkus. Finnmárkkuin oaivvilduvvo dat guovlu mii lei Finnmárkku fylka suoidnemánu 1. b. 2006.*

§ 15 vuosttaš lađas galgá čuodjat ná:

Juos Finnmárkkuopmodagas leat bánduksan, reaidaruhtan ja sullasaš aktivan, main lea gessojuvvon vejolaš vealggi ovddas, eambbo go dat mii dárbbášuvvo várrin váfistit doaimman, de sáhtta stivra mearridit ahte badjebáza olálásit dahje oassálassii máksojuvvo *Romssa ja Finnmárkku* fylkkagildii, Sámediggái dahje álbmogii ávkkálaš ulbmiliidda. *Badjebáza mii juhkkujuvvo fylkkagildii dahje álbmogii ávkkálaš ulbmiliidda, galgá bohtit Finnmárkku ássiide buorrin.*

§ 25 nubbi lađas galgá čuodjat ná:

Finnmárkkuopmodat sáhtta addit earrásiida go gieldda dahje *Finnmárkku ássiide* lasi beasama ávkkástallat odasmuvvi valljodagaid nugo namahuvvon §§:in 22 ja 23.

II

Láhka gustogoahhtá dan rájes go Gonagas dan mearrida.

